

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 תמ"ש 50328-05-15

התובעות

1. חוה

2. איילת

ע"י ב"כ עו"ד טל אבנרי ועו"ד עומר אבנר

נגד

הנתבעים

1. יאיר

2. קובי

ע"י ב"כ עו"ד עינבר לב

3. בנק הפועלים בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד נחום הופטמן

תמ"ש 20384-11-15

התובע

יאיר

ע"י ב"כ עו"ד עינבר לב

נגד

הנתבעים

1. חוה

2. איילת

ע"י ב"כ טל אבנרי ועו"ד עומר אבנר

3. רבקה

ע"י ב"כ עו"ד רן רייכמן

פסק דין

2

3

4

1. פסק דין זה עניינו הכרעה בשתי התביעות הבאות:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-11-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 תביעה שהגישו חוה ואיילת כנגד יאיר וקובי, שייקראו להלן בהתאמה: "יאיר"
2 ו"קובי", וכנגד בנק הפועלים, שייקרא להלן: "הבנק" (תמ"ש 15-05-50328).
3
4 תביעה שהגיש יאיר, כנגד חוה, איילת ורבקה, שתיקראנה להלן בהתאמה: "חוה",
5 "איילת" ו-"רבקה" (תמ"ש 15-11-20384).
6

יודגש כי מפסה"ד הושמטו פרטים מזהים וכי השמות שצוינו בו הינם בדויים.

- 7
8
9 עיקרי העובדות .2

- 10
11 2.1 למנוחה חביבה ז"ל, שתיקרא להלן: "המנוחה" שני בנים: יאיר ואבי, אשר נפטר ביום
12 23.12.2010, קודם פטירת המנוחה.
13
14 2.2 יאיר הינו בן המנוחה וקובי הוא בנו של יאיר ונכדה של המנוחה.
15
16 2.3 חוה, איילת ורבקה הינן בנותיו של הבן אבי ונכדותיה של המנוחה ויקראו להלן יחד –
17 "הנכדות".
18
19 2.4 המנוחה הייתה בעלים של הדירות הבאות:
20
21 2.4.1 דירה ברחוב ס' בתל-אביב, שתיקרא להלן: "הדירה ברחוב ס'".
22
23 2.4.2 דירה ברחוב ב' בתל-אביב, שתיקרא להלן: "הדירה ברחוב ב'".
24
25 2.4.3 דירה ברחוב א' בתל-אביב, הידועה כגוש X חלקה Y דירה שבה התגוררה
26 המנוחה משך שנים, כדיירת מוגנת ושאת הזכויות בה רכשה ביום
27 12.2.2009, שתיקרא להלן: "הדירה בתל אביב" או "הדירה".
28
29 2.5 ביום 5.12.2007 ערכה המנוחה צוואה בעדים, שתיקרא להלן: "הצוואה", בה ציוותה,
30 בחלקים שווים, את הדירה ברחוב ס' לנכדותיה (סעיף 1 לצוואה), את הדירה ברחוב
31 ב' בשלמות לנכדה קובי (סעיף 2 לצוואה) ואת יתר רכושה לרבות כספים, מיטלטלין
32 וזכויות, ציוותה המנוחה, בחלקים שווים, לשני ילדיה יאיר ואבי ז"ל (סעיף 3 לצוואה).
33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-11-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1	2.6	המנוחה נפטרה ביום 4.7.2011, בהיותה כבת 88 שנים.
2		
3	2.7	ביום 22.2.2012 ניתן צו קיום לצוואת המנוחה, תוך שצוין שחלקו של אבי ז"ל, יחולק,
4		בחלקים שווים, בין שלושת בנותיו.
5		
6	2.8	ביום 26.5.2015 הגישו חוה ואיילת תביעה כספית כנגד יאיר וקובי לבית המשפט
7		השלום בתל-אביב, בתיק 15-05-50328, אשר הועברה, בהסכמת הצדדים, לבית משפט
8		זה.
9		
10	2.9	ביום 9.11.2015 הגיש יאיר תביעה נגד הנכדות בעניין הדירה בתל אביב (תמ"ש 20384-
11		11-15).
12		
13	3.	<u>התביעה הכספית בתיק תמ"ש 15-05-50328</u>
14		
15	3.1	<u>עיקרי העובדות</u>
16		
17	3.1.1	למנוחה היה חשבון בבנק הפועלים, סניף X, מספר Y.
18		
19	3.1.2	ביום 14.3.2011 חתמה המנוחה על מסמכים לצירופם של יאיר וקובי
20		כבעלים נוספים בחשבון, ועל סעיף אריכות ימים, המתיר לכל אחד מבעלי
21		החשבון לפעול בחשבון גם לאחר פטירת אחד השותפים בחשבון.
22		
23	3.1.3	ביום פטירת המנוחה, 4.7.2011, היה בחשבון סכום של 343,124 ₪ (ראי
24		דף החשבון, נספח ה' לכתב התביעה).
25		
26	3.1.4	במועד פטירת המנוחה, ה- 4.7.2011, משכו יאיר וקובי, כל אחד, סך של
27		163,000 ₪ (סה"כ 326,000 ₪) וכן משכו בין התאריכים 4.7.2011 ל-
28		28.7.2011, באמצעות כרטיסי אשראי שבידיהם, את יתרת הכספים שהיו
29		בחשבון ורוקנו את החשבון.
30		

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1		טענות הצדדים	3.2
2			
3		טענות חוה ואיילת	3.2.1
4			
5	יאיר וקובי צורפו לחשבון בשל מצבה הבריאותי הקשה של	3.2.1.1	
6	המנוחה ולצורך ניהולו התקין והשוטף של החשבון, ולא מתוך		
7	כוונה להעניק להם במתנה את הכספים המצויים בחשבון.		
8	יצוין שבסיכומיהן הועלתה טענה נוספת, שלא נטענה בכתב		
9	התביעה, והיא שהמנוחה לא הייתה כשירה לקבל החלטות		
10	ולהבין את משמעותן במועד צירופם של יאיר וקובי לחשבונה.		
11			
12	סעיף אריכות ימים עליו חתמה המנוחה אינו מקנה ליאיר	3.2.1.2	
13	ולקובי את הזכות לקבלת מלוא הכספים בחשבון לאחר פטירת		
14	המנוחה ויש לחלק את הכספים בהתאם לסעיף 3 לצוואת		
15	המנוחה.		
16			
17	עוד נטען שהבנק איפשר ליאיר ולקובי למשוך את הכספים	3.2.1.3	
18	שבחשבון, שלא כדין, תוך הפרת חובת הזהירות המוטלת עליו,		
19	באופן שהסב להן נזקים. ועל כן יש לחייב את יאיר, קובי		
20	והבנק, יחד ולחוד, להשיב להן מחצית מהכספים שהיו בחשבון		
21	המנוחה בתוספת ריבית והצמדה.		
22			
23		טענות יאיר וקובי	3.2.2
24			
25	ביום 4.3.2011 חתמה המנוחה, בדעה צלולה, על צירופם	3.2.2.1	
26	כשותפים בחשבון ועל סעיף אריכות ימים.		
27			
28	יאיר וקובי מודים שלאחר פטירת המנוחה משכו את הכספים	3.2.2.2	
29	שהיו מופקדים בחשבון וחילקו ביניהם את הכספים בחלקים		
30	שווים, וזאת לטענתם מכוח היותם בעלי החשבון.		
31			
32	עוד נטען שביום 19.6.1997 נחתם שטר חוב בין יאיר לבין	3.2.2.3	
33	המנוחה בגין הלוואה שנטלה ממנו המנוחה בסך של 60,000 ₪,		
34	שלא הושבה לו, וכי בעצם משיכת הכספים מחשבון המנוחה		

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1	קיזז יאיר מחלקה של המנוחה (שעמד על שליש הכספים		
2	שבחשבון) את חובה כלפיו.		
3			
4		<u>טענות הבנק</u>	3.2.3
5			
6	נטען שמשיכת הכספים מהחשבון על ידי יאיר וקובי נעשתה	3.2.3.1	
7	ביום הפטירה קודם שנודע לבנק על פטירת המנוחה.		
8			
9	הבנק הוסיף וטען שלאור הוראות סעיף אריכות ימים שנחתם,	3.2.3.2	
10	לא הייתה כל מניעה מבחינת יחסי בנק-לקוח לביצוע משיכת		
11	הכספים מהחשבון ע"י יאיר וקובי, הגם שמבחינה קניינית		
12	הכספים בחשבון אינם שייכים לבעל החשבון, אלא ליורשים.		
13	לפיכך, טוען הבנק שיש לדחות את התביעה נגדו.		
14			
15		<u>דין</u>	3.3
16			
17	למנוחה היה חשבון, על שמה בלבד, בבנק הפועלים בו התנהלה באופן	3.3.1	
18	עצמאי במשך שנים רבות.		
19			
20	ביום 13.3.2011, כחודשיים לאחר שעברה אירוע מוחי, חתמה המנוחה על	3.3.2	
21	צירופם של יאיר וקובי כשותפים לחשבון ועל סעיף אריכות ימים.		
22			
23	טענת חוה ואיילת, שהמנוחה לא הייתה כשירה לחתום על המסמכים הנ"ל,	3.3.3	
24	לא נטענה בכתב ההגנה ומהווה הרחבת חזית אסורה, ומטעם זה בלבד דינה		
25	של טענה זו להידחות.		
26			
27	למעלה מן הנדרש, יצוין שלא התבקש מינוי מומחה שיחווה את דעתו	3.3.4	
28	בעניין כשירות המנוחה במועד חתימתה על מסמכי ההצטרפות לחשבון		
29	ואף לא התבקש לזמן לעדות את פקידת הבנק אשר החתימה את המנוחה		
30	על מסמכי ההצטרפות, על מנת שתעיד על התרשמותה ממצב המנוחה בעת		
31	חתימתה על מסמכים אלה. זאת ועוד, מהמסמכים הרפואיים שצרפו חוה		
32	ואיילת, כנספח ד' לתביעתן, לא עולה שנגרמה למנוחה פגיעה קוגניטיבית		

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 בעקבות האירוע המוחי שעברה, ומכאן שלא הורם נטל ההוכחה שהמנוחה
2 לא הייתה כשירה לחתום על המסמכים הנ"ל.

3.3.5 צירופם של יאיר וקובי לחשבון

3.3.5.1 צירוף שותפים לחשבון בנק עשוי להעיד על כוונת בעל החשבון
להעניק במתנה לאלתר את הכספים שבחשבון, וזאת רק אם חומר
הראיות שבתיק מצביע בבירור על כוונה שכזו. לעניין זה ראה ע"א
268/81 שרה ברעם נ' מלכה גרטי, פ"ד לח (2) 45, בעמוד 52
הקובע:

"אין לשלול את האפשרות, שבעל חשבון בנק, המצרף
אחר כשותף לאותו חשבון, אכן עושה זאת מתוך כוונה
להעניק לאותו שותף מתנה לאלתר של מחצית הכספים
באותו חשבון בהתאם ליתרה בחשבון, כפי שתהיה מזמן
לזמן. אולם בית המשפט לא יקבע זאת כעובדה, אלא אם
כן מצביע חומר הראיות בבירור על קיום כוונה כזאת."
(ההדגשה שלי – א.ז.ר.).

3.3.5.2 בחקירתו הנגדית, עמ' 86 לפרוט' ש' 29-23 הבהיר יאיר מאיזו סיבה
חתמה המנוחה על מסמכי ההצטרפות לחשבונה וזו עדותו:

"ש. מתי פנתה אליך המנוחה להצטרף לחשבון
לטענתך?
ת. היא פנתה אלי קצת אחרי שהיא נכנסה לבית
אבות כיוון שלא היו לה כוחות לנהל את החשבון
לבדה והיא סמכה עלי ועל הבן שלי שבעבר
ניהלנו לה את כל הדברים ועשינו לה את הקניות
והיינו למעשה חלק בלתי נפרד מחייה.
ש. תאמר לי איך יכול להיות שאישה בת 88 שבערף
כחודש לפני שחתמתם על המסמכים עברה
אירוע מוחי, מהמסמכים הרפואיים רשום שיש

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-11-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 לה קושי בדיבור והיא גם סיעודית, באה
2 מיוזמתה בבקשה כזו?
3 ת. דווקא בגלל מה שאתה אומר זה מחזק הדברים
4 שהיה לה קושי לנהל את הדברים אז היא רצתה
5 שיהיה פיקוח על מה שהיא מנהלת והיא סמכה
6 על שנינו עלי ועל הבן שלי".

8 3.3.5.3 ובעמ' 86 לפרוט' ש' 7-2 העיד יאיר :

9
10 "ש. יאיר אתם הצטרפתם לחשבון של המנוחה ביום
11 14.3.11, מי יזם את ההצטרפות לחשבון ואת
12 החתימה על סעיף אריכות ימים?
13 ת. אמא שלי היא זאת שביקשה שנצטרף לחשבון
14 כבעלים של החשבון וכשהגענו לשם לבנק
15 הסבירה לה הפקידה בבנק מה הבדל בין בעלים
16 לבין שותף בחשבון ואמא שלי עמדה שנהיה
17 הבעלים של החשבון מכיוון שסכום הכסף
18 שהיה שם בסופו של דבר בסופו של דבר היא
19 רצתה שיהיה שלי ושל הבן".

20
21 3.3.5.4 בהמשך עדותו, בעמ' 90 לפרוט' ש' 25-28, ציין יאיר טעם נוסף
22 לצרופו וצרוף בנו לחשבון המנוחה וזו עדותו :

23
24 "בחודשים האחרונים היא התקשתה לנהל לבדה את
25 החשבון, אמרתי את זה כמה פעמים והיא רצתה לצרף
26 אותנו. דבר נוסף, לי היה סכום כסף שאחי הגדול לקח
27 ממני כהלוואה ומכיוון שהיא לא רצתה שאסתכסך עם
28 אחי הגדול היא ביקשה שהסכום הזה יקוזז עם הסכום
29 בבנק".

30
31 3.3.5.5 כשנשאל יאיר בחקירתו, מדוע לא גבה מתוך הכספים שבחשבון את
32 כספי ההלוואה שלכאורה נתן למנוחה בשנת 1997, השיב (עמ' 93
33 לפרוט' ש' 21-22) :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 11-15-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

**"אמא שלי למעשה לא הציעה לי לקחת את הכספים
לפני זה והיא אמרה לי שביום פטירתה אז אני אנכה
את ההלוואה ואת כל מה שמגיע לי".**

3.3.5.6 ובעמ' 101 ש' 14-15 אישר יאיר שכוונת המנוחה הייתה **שעם
פטירתה הכספים שבחשבונה יהיו שייכים ליאיר ולקובי:**

**"ש. אתה טוען שעם פטירתה של אמך הכספים
האלה היו שייכים לך ולבנד?
ת. כן" (ההדגשה אינה במקור – א.ז.ר.).**

3.3.5.7 עדותו של יאיר מחזקת את המסקנה שהמנוחה צירפה את יאיר
וקובי כשותפים לחשבונה על מנת להקל עליה לנהל את החשבון,
לאחר שעברה אירועה מוחי, ולא מתוך כוונה להעניק להם מיד את
הכספים שבחשבון.

3.3.5.8 חיזוק נוסף לכך שהמנוחה לא התכוונה להעניק ליאיר ולקובי, את
הכספים שהיו בחשבונה, עוד בחייה הוא שהוכח שהכספים
שבחשבון שימשו הלכה למעשה למימון הוצאות המנוחה. לעניין זה
ראה עדות קובי בחקירתו הנגדית, עמ' 106 ש' 28 עד 107 ש' 16:

**"ש. מי מימן את המטפלים האלה?
ת. המטפלים האלה היה השתתפות של ביטוח
לאומי ואנחנו השלמנו להם תוספת תשלום
מצידנו באופן פרטי.
ש. איך בוצע התשלום באמצעות החשבון של
המנוחה?
ת. כן.
ש. ושולם במזומן או בהעברה בנקאית?
ת. אולי במזומן, על המטפלים כן.
ש. על השעות הנוספות של המטפלים שהגיעו
מביטוח לאומי האם שילמתם במזומן?"**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 ת. כן.
2 ש. מי שילם עבור בית האבות של המנוחה?
3 ת. אנחנו שילמנו.
4 ש. זה שולם באמצעות החשבון של המנוחה?
5 ת. זה היה חשבון משותף.
6 ש. זה שולם באמצעות החשבון המשותף, החשבון
7 שבו אתם נכנסתם?
8 ת. החשבון המשותף שלנו, כן.
9 ש. כל התשלומים שולמו מהחשבון המשותף?
10 ת. כן".
11
12 3.3.5.9 מכל העדויות עולה שיאיר וקובי לא הצליחו להוכיח שבצירופם
13 לחשבון התכוונה המנוחה להעניק להם מיד את הכספיים המצויים
14 בחשבון.
15
16 3.3.5.10 אין חולק כי במועד צירופם של יאיר וקובי לחשבון המנוחה כל
17 הכספים שבחשבון היו ממקורותיה של המנוחה. לעניין זה רא' עדות
18 יאיר בעמ' 104 ש' 6-7.
19
20 3.3.5.11 על אף שיאיר טוען שהוא וקובי הפקידו כספים בחשבון המנוחה כבר
21 מעת צירופם לחשבון בחודש מרץ 2011 (ראו סעיף 86 לתצהיר יאיר,
22 עמ' 12-13), יאיר וקובי לא הוכיחו טענה זו. יצוין כי נספח יד
23 לתצהירו של יאיר מלמד אומנם על כך שבחודש יוני 2011 הופקד
24 שיק ע"ס 5,100 ₪ לחשבון המנוחה, אולם אין כל ראיה לכך שהשיק
25 נמשך מחשבונו של יאיר או מחשבונו של קובי.
26
27 סעיף אריכות ימים 3.3.6
28
29 3.3.6.1 סעיף אריכות ימים, עליו חתמה המנוחה, קובע:
30
31 .." במקרה של פטירת אחד מבעלי החשבון יהיה בעל
32 החשבון הנוטר בחיים או מי שפועל מכוחו כדין זכאי
33 להמשיך לעשות מעת לעת פעולות בחשבון. האמור לעיל

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 11-15-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 יחול ביחסים שבינינו לבין הבנק גם לאחר פטירתו של מי
2 מאיתנו ולא תחול על הבנק כל אחריות כלפינו ו/או כלפי
3 חליפנו ו/או כלפי יורשינו ו/או כלפי הפועלים מכוחנו כדין,
4 בכל הקשור בחשבון...".

6 3.3.6.2 סעיף 13א' (א) לפקודת הבנקאות, 1941 קובע:

8 "קיבל תאגיד בנקאי כספים, ניירות ערך או מסמכים
9 סחירים אחרים בחשבון משותף שלגביו הותנה עם
10 התאגיד הבנקאי, כי בפטירת אחד מבעלי החשבון יהיה
11 בעל החשבון הנוטר בחיים, או מי שפועל מכוחו כדין, זכאי
12 להמשיך לעשות פעולות בחשבון האמור, יעמוד התנאי
13 בתקפו, לענין היחסים שבין התאגיד הבנקאי לבין בעלי
14 החשבון, גם לאחר הפטירה.

16 3.3.6.3 על פי הפסיקה מטרת סעיף אריכות הימים להגן על האינטרסים
17 של הבנק ולהבטיח את פעילותו הסדירה של החשבון במקרה של
18 מות אחד מבעלי החשבון, אך אין הוא בא להסדיר את זכויותיהם
19 של השותפים – בינם לבין עצמם – ואין הוא בא להקנות זכות
20 ירושה לשותף אחד לגבי כספי השותף האחר. לענין זה ראו ע"א
21 679/76 סלי נ' עזבון המנוח קרל שפר, פ"ד לב(2) 785.

23 3.3.6.4 ההסבר לכך נעוץ בהוראת סעיף 8(ב) לחוק הירושה, תשכ"ה-1965,
24 שלפיה אין תוקף למתנה שנותן אדם על מנת שתוקנה רק לאחר
25 פטירתו, אלא אם כן נעשתה המתנה במסגרת צוואה. וכן קובע סעיף
26 8(ב) הני"ל:

28 "מתנה שאדם נותן על מנת שתוקנה למקבל רק
29 לאחר מותו של הנותן אינה בת תוקף אלא אם כן
30 נעשתה בצוואה לפי הוראות חוק זה".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 בנסיבות דנא, ציוותה המנוחה בצוואתה שהכספים יחולקו שווה 3.3.6.5
2 בשווה בין יאיר לבין אבי ז"ל. משנפטר אבי חלקו מתחלק, בחלקים
3 שווים, בין שלושת בנותיו.
4
- 5 מכאן, שיאיר זכאי למחצית מהכספים שהיו מופקדים בחשבון 3.3.6.6
6 המנוחה בעת פטירתה והמחצית השניה שייכת לחוה ואיילת מכח
7 הסכם החלוקה שנחתם בין שלושת בנותיו של אבי.
8
- 9 הטענה שיאיר היה רשאי לקזז מהכספים שהיו מופקדים בחשבון 3.3.6.7
10 את החוב שחבה לו המנוחה בהתאם לשטר החוב דינה להידחות,
11 שכן טענה זו עומדת בסתירה לעדות יאיר בעמ' 90 לפרוט' ש' 25-28,
12 שם טען כי אחיו המנוח אבי ז"ל הוא שלקח ממנו את אותה הלוואה.
13
- 14 אף טענת יאיר, שמשיכת הכספים ביום פטירת המנוחה נעשתה גם 3.3.6.8
15 משום שזקקו לכספים למצבה, לשבעה ולכיבוד (רא' עמ' 93 ש' 5-
16 6, 10-11, 17, סעיף 94 לתצהיר יאיר), ראויה להידחות, היות ולא
17 הוצגה כל אסמכתא לתשלום הוצאות אלה מתוך כספי המנוחה –
18 מה גם שברור שהוצאות אלה אינן מצריכות משיכת כספים בהיקף
19 של למעלה מ- 300,000 ₪.
20
- 21 בנסיבות דנא, אין לחייב את הבנק בהשבת הכספים או חלקם אלא 3.3.6.9
22 את יאיר ורקובי בלבד שכן:
23
- 24 עיקר הכספים נמשכו ביום פטירת המנוחה, כשהבנק לא יכול היה •
25 עדיין לדעת על פטירתה.
26
 - 27 יאיר העיד שהוא ובנו הודיעו לבנק על פטירת המנוחה קודם משיכת •
28 הכספים, כשלגרסה זו לא הובאה כל ראיה ומנגד העיד נציג הבנק
29 שהבנק לא ידע על פטירת המנוחה בעת משיכת הכספים והגיוני
30 שכך.
31
 - 32 לגבי המשיכות הנוספות בתקופה שבין 4.7.11 ל- 28.7.11; הוראות •
33 סעיף אריכות הימים וסעיף 13א(א) לפקודת הבנקאות 1941
11 מתוך 28

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 קובעות כי במקרה של פטירת אחד מבלי החשבון, על הבנק לאפשר
2 לשותפים האחרים בחשבון להמשיך לבצע בו פעולות, אין לקבל את
3 טענת חוה ואיילת, שלפיה הבנק התרשל במחדל משנתן את ידו
4 למשיכת כספים אלה שהיו בסכומים קטנים.
5
6 3.3.6.10 בנסיבות דנא, על יאיר וקובי להעביר, יחד ולחוד, מחצית מסך
7 הכספים שהיו בחשבון במועד הפטירה לחוה ואיילת, בחלקים
8 שווים, (לאור הסכם החלוקה) בצירוף הפרשי הצמדה וריבית
9 ממועד משיכת הכספים ועד למועד השבתם.

10

11 הדירה בתל אביב - תיק תמ"ש 20384-11-15 .4

12

13 עיקרי העובדות 4.1

14

15 מהראיות והעדויות בתיק עולה:

16

17 4.1.1 ביום 12.2.2009 רכשה המנוחה את הזכויות בדירה בתל אביב, דירה בה
18 התגוררה כדיירת מוגנת בדמי מפתח.

19

20 4.1.2 ביום 8.10.2009 נערך הסכם בין המנוחה לרבקה ובעלה למכירת זכויות
21 המנוחה בדירה בתל אביב תמורת סך של מיליון ₪, עליו חתמו המנוחה,
22 רבקה ובעלה, וייקרא להלן: "הסכם המכר הראשון".

23

24 4.1.3 בדיון שהתקיים ביום 28.2.2019 הציגה רבקה לראשונה מסמך מיום
25 8.10.09, שלטענתה מצאה בחיפוש בדירה בתל אביב זמן קצר קודם לכן.
26 המסמך מהווה **תוספת להסכם המכר מיום 8.10.2009**, בו נכתב שהתמורה
27 תעמוד ע"ס 400,000 ₪ בלבד וייקרא להלן: "התוספת להסכם הראשון".

28

29 4.1.4 הוכח שרבקה לא שילמה לא את מליון הש"ח שהתחייבה ולא את הסך של
30 400,000 ₪ בהתאם לתוספת להסכם הראשון וכי הזכויות בדירה נשארו
31 על שם המנוחה.

32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 ביום 16.11.2010 חתמו המנוחה ורבקה על תצהירי העברה ללא תמורה של 4.1.5
2 כל זכויות המנוחה בדירה בתל אביב לרבקה, שייקראו להלן: **"תצהירי**
3 **המתנה"**, ראו נספח ח' לתצהיר יאיר. יצוין, כי עו"ד א' ד' אימת את
4 חתימות המנוחה ורבקה על תצהיריהן.
5
6 כן הוכח שבאותו מועד בו נחתמו תצהירי המתנה, נחתם מסמך נוסף, ע"י 4.1.6
7 רבקה ובעלה שאומת על ידי עורכי הדין א' ד' ו- א' ת' פ' וייקרא להלן:
8 **"מסמך ההתחייבות"**, (ראו נספח ט' לתצהיר יאיר) בו התחייבו רבקה
9 ובעלה לשלם כנגד קבלת הזכויות בדירה סכום של 350,000 ₪ וזו לשון
10 ההתחייבות:
11
12 **"16.11.2010"**
13 **לכבוד**
14 **גב' חביבה**
15 **הננו מתחייבים לשלם לך עבור הדירה סך של 350,000**
16 **(שלוש מאות חמישים אלף שקל חדש). סכום זה ישולם לך**
17 **בתוך 4 חודשים מהיום, כלומר עד ליום 16.3.2011.**
18
19 **בכבוד רב ובברכה,**
20 **רבקה מוטי"**
21
22 למרות האמור בהתחייבות הוכח שרבקה לא שילמה גם את הסכום הנ"ל 4.1.7
23 של 350,000 ₪ והזכויות בדירה בתל אביב נשארו על שם המנוחה.
24
25 המנוחה נפטרה ביום 4.7.2011 וביום 22.2.2012 ניתן צו קיום צוואה 4.1.8
26 לעיזבון המנוחה.
27
28 ביום 11.3.2012, כ-8 חודשים לאחר פטירת המנוחה וכשלושה שבועות 4.1.9
29 לאחר מתן צו קיום צוואת המנוחה, העבירה רבקה את הזכויות בדירה על
30 שמה בטאבו, כשמצוין שזוהי העברה ללא תמורה.
31
32
33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1		טענות הצדדים	4.2
2			
3		טענות יאיר	4.2.1
4			
5	4.2.1.1	יאיר טוען שבשנת 2009 הוצע למנוחה לרכוש את הזכויות בדירה	
6		בתל אביב, דירה בה התגוררה בדמי מפתח, במחיר נמוך מערכה	
7		בשוק וכי המנוחה ביקשה מילדיה ומנכדיה שיסייעו לה במימון	
8		רכישת הדירה, כיוון שרצתה להימנע משימוש בחסכוניותה שיועדו	
9		לשמירת ביטחונה הכלכלי.	
10			
11	4.2.1.2	יאיר מוסיף וטוען שהחל מאותו שלב נוהל מו"מ בין המנוחה	
12		לרבקה בדבר הסכום הכספי שתשלם רבקה למנוחה לצורך רכישת	
13		זכויותיה בדירה, אך כיוון שלרבקה לא היה את מלוא הסכום	
14		הנדרש לרכישה, סוכם ביניהן שרבקה תקבל אחוזים בדירה	
15		בהתאם לגובה השקעתה, ובהתאם לכך הוחלפו ביניהן טיטות.	
16			
17	4.2.1.3	כן טוען יאיר שהיות ולמנוחה ניתן פרק זמן מוגבל להודיע אם	
18		ברצונה לרכוש את הדירה והיות והמנוחה ורבקה לא הגיעו להבנות	
19		בעניין הסכום שתקבל המנוחה מרבקה, רכשה המנוחה את הדירה	
20		בכספה בסכום של 532,000 ₪.	
21			
22	4.2.1.4	יאיר מוסיף וטוען שרק לאחר פטירת המנוחה נודע לו לראשונה על	
23		הסכם המכר הראשון, תצהירי המתנה ומסמך ההתחייבות וכי	
24		רבקה לא העבירה למנוחה כל תמורה כספית בגין הדירה עד	
25		לפטירתה ועל כן לא הועברו הזכויות בדירה.	
26			
27	4.2.1.5	עוד טוען יאיר, שרבקה העבירה, שלא כדין, את הזכויות בדירה	
28		בתל אביב על שמה לאחר פטירת המנוחה וכי הדירה הינה חלק	
29		מעזבון המנוחה ועל פי צוואת המנוחה הינו זכאי למחצית מערכה.	
30			
31			
32			
33			

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1		<u>טענות הנכדות</u>	4.2.2
2			
3	הנכדות טענתן שהמנוחה נתנה את הדירה במתנה לרבקה ביום	4.2.2.1	
4	16.11.2010, כיוון שהייתה נכדתה הבכורה והאהובה ורצתה		
5	להיטיב אתה, כשהסיכום היה שהמנוחה תהיה זכאית		
6	להתגורר בדירה כל ימי חייה. לטענתן, אין בעובדה שהעסקה		
7	נרשמה בלשכת רישום המקרקעין רק ביום 11.3.2012, כדי		
8	להצביע שמדובר בעסקה פיקטיבית.		
9			
10	הנכדות מכחישות שרבקה חתמה על ההסכם הראשון (ראי	4.2.2.2	
11	סעיף 40-41 לכתב הגנתן), ומאשרות שביום 16.11.2010		
12	התקיימה שיחה שבה עלתה האפשרות שרבקה תשלם למנוחה		
13	סכום כספי מסוים עבור הדירה, אך לטענתן, אפשרות זו נזנחה		
14	ובסופו של יום נחתמו תצהירי המתנה.		
15			
16	הנכדות מוסיפות וטוענות שרבקה אינה זוכרת שחתמה על	4.2.2.3	
17	מסמך ההתחייבות, כשלטענתן גם אם נחתם מסמך שכזה, הרי		
18	שמדובר במסמך שבוטל בהסכמה ובהתנהגות הצדדים, מה גם		
19	שמדובר במסמך שאינו חתום על ידי המנוחה. כן טוענות		
20	הנכדות שמשנרשמו הזכויות בדירה על שם רבקה, העברה אינה		
21	ניתנת לביטול ועל כן הדירה אינה חלק מעיזבון המנוחה.		
22			
23	יצוין, שבמהלך ניהול ההליך הופרד ייצוגה של רבקה מייצוגן	4.2.2.4	
24	של חוה ואיילת כשרבקה טענה בסיכומיה שתי טענות חדשות		
25	נוספות, שזכרן לא בא בכתבי ההגנה ומהוות הרחבת חזית		
26	ולמעלה מן הצורך יצוין שדינן להידחות.		
27			
28		<u>טענת זיוף</u>	4.3
29			
30	רבקה ובעלה הכחישו בחקירתם שחתמו על הסכם המכר הראשון ועל מסמך	4.3.1	
31	ההתחייבות וטענו שמשמכים זויפו (ראו עדות רבקה בעמ' 40, ש' 5-2, עמ'		
32	46 ש' 11, 13; עדות מוטי בעמ' 56 ש' 2, 17; בעמ' 57 ש' 11, 17 ו-25; סעיף		
33	16 לתצהירה של רבקה).		
34			

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 הנטל להוכחת טענת זיוף מוטל על הטוען טענה זו – כשבנסיבות דנא טענה
2 זו לא הוכחה.
3
- 4 4.3.2 בכתב ההגנה הכחישו האחיות באופן גורף וללא כל פירוט את טענות יאיר
5 בדבר החתימה על הסכם המכר הראשון וכן טענו שרבקה "אינה זוכרת
6 שחתמה" על מסמך ההתחייבות. כשלא נטען על ידן שההסכם הראשון
7 ומסמך ההתחייבות זויפו.
8
- 9 4.3.3 טענת זיוף הינה טענה עובדתית שיש לטעון בצורה מפורשת ומפורטת (לעניין
10 זה ראו בש"א (קריות) 2980/05 שורקי לאה נ' בית ארז חוות מילטין בע"מ,
11 פורסם בנבו (2006); תקנה 78 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984).
12
- 13 4.3.4 עצם העובדה שטענת הזיוף לא נטענה במפורש ופורטה בכתב ההגנה,
14 מצדיקה כשלעצמה דחיית טענה זו. עם זאת, ולמעלה מן הנדרש, טענת
15 הזיוף ראויה להידחות אף לגופו של עניין, מטעמים נוספים שיפורטו להלן:
16
- 17 4.3.5 רבקה לא ביקשה לזמן את עו"ד א' ד' לצורך מתן עדות בתיק זה, וזאת על
18 אף שעולה מההסכם הראשון וממסמך ההתחייבות שעו"ד א' ד' לקח חלק
19 בעריכת מסמכים אלה ולמרות שחתימתו מופיעה על גבי מסמך ההתחייבות
20 כמי שאימת את חתימתם של רבקה ובעלה.
21
- 22 4.3.6 הלכה פסוקה היא כי בעל דין שנמנע מהבאת עד או ראיה שהיא בהישג ידו,
23 ללא מתן הסבר סביר, פועל הדבר נגדו.
24
- 25 4.3.7 זאת ועוד, בית המשפט מינה את הגב' יאנה גרבר כמומחית מטעם בית
26 המשפט על מנת שתיתן חוות דעת בשאלה האם המסמכים זויפו, אולם
27 מדברי בא כוחה של רבקה בדיון מיום 25.3.2018 ("ביהמ"ש יראה במהלך
28 החקירה על סתירות מהותיות בגרסה שלהם, שאין להידרש כלל לטענת
29 הזיוף"), עולה שרבקה זנחה את טענת הזיוף, ועל כן חוות דעת המומחית
30 כלל לא הוגשה.
31
32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 4.3.9 זאת ועוד, רבקה העידה שחתמה על המסמך שכותרתו "תוספת להסכם מיום 8.10.2009 בפני עו"ד א' ד' בתאריך 8.10.2009, ואין זה סביר שרבקה חתמה על מסמך הנקרא **התוספת** להסכם מיום 8.10.2009, מבלי שהייתה לה כל מעורבות וכל ידיעה בעניינו של ההסכם הראשון. לעניין זה ראה עדותה של רבקה בעמ' 153 ש' 11-16, ובהמשך בעמ' 154 ש' 24-29, עמ' 155 ש' 1-9:
- 7
- 8 "ש. האם את חתמת על המסמך הזה?
9 ת. כן.
10 ש. האם בעלך חתם על מסמך זה?
11 ת. זה נראה דומה.
12 ש. מתי חתמת על המסמך הזה?
13 ת. כנראה ביום שזה מופיע".
14 ...
15 ש. התוספת מתייחסת לאותו הסכם מיום 8/10/09
16 מצטט ממנו סעיפים ואומר כי תשלמי 400,000
17 ₪ במקום 1 מיליון ש"ח. למה באותו יום נחתמו
18 שני מסמכים הנוגעים למכירת הדירה בתל
19 אביב מחוה אליך ולבעלך מצד אחד נאמר מיליון
20 ומצד שני נאמר 400 הסיבה שאתם עשיתם את
21 המסמך מה הסיבה הכסף?
22 ת. כן כי לא יכולתי לשלם.
23 ש. אז למה תחמת (צ"ל חתמת - א.ז.ר.) על
24 המסמך הזה?
25 ת. לא אמרתי שחתמתי.
26 ש. היכן ההיגיון לבוא ולחתום על הסכם מקורי
27 שמדובר על מיליון ובאותו יום לעשות תוספת
28 לאותו הסכם ולהפחית ממנו 600,000 ₪
29 ת. סבתי ידעה כי אין לי את הכספים האלה כך
30 שמראש לא יודעת שחתמתי על הסכום של
31 מיליון כי לא היה לי סכום כזה. יכול להיות
32 שחתמתי על הנספח.
33 ש. על הנספח הזה, מי ערך אותו?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 ת. עו"ד א' ד' במשרדו.
2 ש. בנוכחות חוה שניכן הייתן?
3 ת. אם חתמנו".
4
5 **4.4 האם המנוחה נתנה את הדירה במתנה לרבקה**
6
7 4.4.1 מהראיות והעדויות בתיק עולה שלאורך השנים התנהל בין המנוחה לרבקה
8 מו"מ לגבי רכישת זכויות המנוחה בדירה בתל אביב.
9
10 4.4.2 עובדה זו עולה הן מהאמור בהסכם המכר הראשון, בו התחייבו רבקה ובעלה
11 לשלם למנוחה סך כולל של מיליון ₪ בגין רכישת זכויותיה בדירה, והן
12 מהאמור ממסמך ההתחייבות, שלפיו התחייבו רבקה ובעלה לשלם למנוחה
13 סך של 350,000 ₪ בגין הדירה.
14
15 4.4.3 גם מהאמור בתוספת להסכם הראשון, שהוצג על ידי רבקה בדיון, שהתקיים
16 ביום 28.2.2019, עולה שהעברת הזכויות בדירה על שמה של רבקה הייתה
17 כפופה לתשלום תמורה כספית בסך של 400,000 ₪.
18
19 4.4.4 רבקה עצמה מודה בחקירתה שדיברה עם המנוחה, על מתווה בעניין רכישת
20 הדירה, שלטענתה תחילה דובר שהיא תשלם למנוחה סכום סמלי בגין
21 הדירה ואח"כ, לדבריה, המנוחה החליטה לתת לה את הדירה במתנה ללא
22 תמורה, כדי לעזור לה לאור מצבה הכלכלי. לעניין זה ראה עדותה בעמ' 45
23 ש' 12-21 :
24
25 "מתי דיברת לראשונה עם סבתך על העברת הדירה
26 אליך?
27 ת. דיברנו על זה כבר כמה שנים לפני, פשוט לא החלטנו
28 לגבי המתווה איך זה הולך להתקיים ובנובמבר
29 כשישבנו וסיכמנו סופית את הדברים בינינו, אז בעצם
30 נחתם ההסכם.
31 ש. כשאת מדברת על מתווה איזה סוג של מתווים היו שם
32 או מתווה במשך השנים?
33 ת. דיברנו על זה שהיא תרצה ממני סכום סמלי מסוים

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 והיו בינינו שיחות בנוגע לכך לבסוף היא החליטה
2 שהיא נותנת לי את הדירה ללא תמורה בשל מצבי
3 הכלכלי כדי לעזור.
4 ש. את אומרת שזה היה בשנת 2011 כשהיא החליטה?
5 ת. כנראה שגם לפני אך ההסכם הסופי בינינו נחתם
6 בשנת 2011".
- 7
8 4.4.5 ביום 16.11.10 חתמה המנוחה על תצהיר העברה ללא תמורה לרבקה.
9
10 4.4.6 כשבאותו מעמד שבו נחתמו תצהירי המתנה נחתם גם מסמך ההתחייבות,
11 בו התחייבו רבקה ובעלה לשלם למנוחה תמורה כספית בסך של 350,000
12 ₪ בגין זכויותיה בדירה, עובדה המלמדת שהמנוחה לא התכוונה להעניק
13 לרבקה את זכויותיה בדירה, ללא תמורה כספית וכי תצהירי המתנה נחתמו
14 משיקולי מס בלבד.
15
16 4.4.7 מסמך ההתחייבות אינו מציין בצורה מפורשת כי עניינו בדירה בתל אביב,
17 אלא נוקט בלשון כללית - "הדירה". ואולם, משעה שאין מחלוקת כי הדירה
18 היחידה שבעניינה נוהל מו"מ בין המנוחה לבין רבקה הייתה הדירה בתל
19 אביב ומשעה שעולה ממסמך ההתחייבות כי מסמך זה נחתם באותו יום שבו
20 נחתמו תצהירי המתנה ובפני אותו עורך דין, המסקנה היחידה העולה היא
21 שעניינו של מסמך ההתחייבות הוא בדירה בתל אביב.
22
23 4.4.8 נטל ההוכחה הראשי, נטל השכנוע, מוטל על תובע מתחילת ההליכים ועד
24 סופם. בנסיבות דידן, עמד יאיר בנטל זה ע"י המסמכים שהוצגו, כשרבקה
25 ואחיותיה לא הביאו כל ראיות אשר יש בכוחן להפריך את המסקנה העולה
26 מן הראיות שהציג התובע. לעניין זה ראו ע"א 6205/98 אונגר נ' עופר, פ"ד
27 נ"ה (5), 71, 83, (15.7.2001)).
28
29 4.4.9 משהציג יאיר ראייה בכתב המעידה, שבד בבד עם חתימת תצהירי המתנה,
30 התחייבו רבקה ובעלה לשלם למנוחה תמורה כספית בגין זכויותיה בדירה,
31 ואף אם תמורה סמלית ונמוכה מערכה האמתי של הדירה - עובר הנטל אל
32 רבקה ואחיותיה להביא ראיות לטובתן כדי להפריך את המסקנה הנדרשת
33 מן הראייה שהציג יאיר. ואולם, רבקה ואחיותיה לא עמדו בנטל האמור.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1
2 4.4.10 זאת ועוד, היות ועורכי הדין אי' ד' ו- א' ת' ד' אימתו את חתימתם של רבקה
3 ובעלה על גבי מסמך ההתחייבות, היה זה אך טבעי ומתבקש שרבקה
4 ואחיותיה יזמנו אותם להעיד בבית המשפט בעניין נסיבות חתימת מסמך
5 ההתחייבות אך רבקה ואחיותיה בחרו שלא לעשות כן – עובדה הפועלת
6 לחובתן.
7
8 4.4.11 כמו כן, רבקה ואחיותיה לא נתנו כל הסבר מתקבל על הדעת, שבגינן לכאורה
9 החליטה המנוחה לשנות מכוונתה למכור לרבקה את דירתה כנגד קבלת
10 תמורה ולהעניק לה את זכויותיה בדירה במתנה ללא כל תמורה.
11
12 4.4.12 רבקה ואחיותיה טענו בכתב הגנתן שהמנוחה העניקה לרבקה את זכויותיה
13 בדירה במתנה כיוון שרצתה להיטיב עם רבקה בהיותה נכדתה הבכורה
14 והאהובה, כאשר הסיכום ביניהן היה שהמנוחה תוסיף להתגורר בדירה
15 במשך כל ימי חייה (רא' סעיף 6 לכתב ההגנה).
16
17 4.4.13 ואולם, בחקירתה בבית המשפט, רבקה נתנה לכך הסבר שונה, שלפיו
18 המנוחה החליטה להעביר לה את הזכויות בדירתה במתנה בשל מצבה
19 הכלכלי (ראו עמ' 45 ש' 12-21).
20
21 4.4.14 מעדותם של רבקה ובעלה מוטי עולה כי לרבקה זכויות בדירה נוספת בבת-
22 ים, שנרכשה בשנת 2007 (ראו עדות רבקה בעמ' 34 לפרוט' 24.10.2017 ש'
23 16-19, עדות מוטי בעמ' 53 לפרוט' מיום 24.10.2017 ש' 18-19), כך שלא
24 ברור מדוע מצבה הכלכלי של רבקה הצריך לתת לה דירה במתנה – ובפרט,
25 כשרבקה העידה כי למיטב ידיעתה, המנוחה לא נתנה לאף אחד מנכדיה
26 האחרים דירה במתנה במהלך חייה (רא' עדותה בעמ' 35 ש' 11).
27
28 4.4.15 רבקה לא הוכיחה שהקשר שלה עם המנוחה היה טוב יותר וקרוב יותר
29 מאשר עם שאר נכדיה, באופן שיכול להסביר את העברת הזכויות בדירה
30 במתנה (לעניין זה ראו עדות איילת בעמ' 20 ש' 10-13, שלפיה רבקה לא
31 הייתה קרובה יותר למנוחה מאשר אחיותיה).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 4.4.16 יתרה מזו, בתצהירי המתנה שעליהם חתמו המנוחה ורבקה כלל לא צוין כי
2 למנוחה תהיה זכות מגורים בדירה למשך כל ימי חייה, אף שלטענת רבקה,
3 זה היה הסיכום ביניהן.
4

5 4.4.17 חיזוק נוסף למסקנה שהמנוחה לא התכוונה להעניק לרבקה את זכויותיה
6 בדירה, ללא תמורה כספית, היא העובדה שהזכויות בדירה לא הועברו על
7 שמה של רבקה, בהעברה ללא תמורה עד לפטירת המנוחה.
8

9 4.4.18 רבקה אומנם טענה בעמ' 49 ש' 13-2 לעדותה, שהעיכוב בהעברת הזכויות
10 בדירה נבע מפטירת אביה בחודש דצמבר 2010 וכתוצאה מהאירוע המוחי
11 שעברה המנוחה בחודש ינואר 2011, אולם בהתחשב בכך שהעברת הזכויות
12 בדירה היא פעולה משפטית המתבצעת על ידי עו"ד ואשר מהווה המשך ישיר
13 לחתימת תצהירי המתנה, הרי שדינה של טענה זו להידחות.
14

15 4.4.19 גם העובדה שרבקה לא קיבלה את החזקה בדירה, גם לאחר שהמנוחה
16 עברה להתגורר בבית אבות ושכניסתה של רבקה לדירה התבצעה רק בחודש
17 אוקטובר 2012, לאחר שהחליפה על דעת עצמה צילינדר (ראה עדות רבקה
18 בעמ' 49 ש' 10-5 ; סעיף 67 לסיכומיה של רבקה), סותרות את טענותיה של
19 רבקה.
20

21 4.4.20 מכל האמור עולה שהמנוחה הסכימה להעביר את זכויותיה בדירה רק כנגד
22 קבלת תמורה אשר לא שולמה לה וכי לא הייתה למנוחה כל כוונה להעביר
23 את הזכויות בדירה ללא תמורה.
24

4.5 הדירה הינה חלק מעיזבון המנוחה

27 4.5.1 קודם שנדון בשאלה זו יש להידרש לטענת ב"כ רבקה, הטוען שהסעד
28 המבוקש ע"י יאיר והוא שהדירה הינה חלק מהעיזבון אינו הסעד המתאים
29 וכי היה על יאיר לעתור לאכיפת ההסכם הראשון או לאכיפת מסמך
30 ההתחייבות או לתבוע את ביטול תצהירי המתנה ומשלא עשה כן, אינו יכול
31 לקבל את הסעד המבוקש על ידו שהדירה הינה חלק מהעיזבון.
32
33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-11-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 4.5.2 יודגש שטענה זו לא הועלתה בכתב ההגנה והועלתה לראשונה רק בסיכומיה
2 של רבקה, כשהעלאת טענה זו בשלב כה מאוחר לוקה בחוסר תום לב וכבר
3 מטעם זה אין לקבלה.

4
5 4.5.3 בלי לפגוע באמור לעיל, יובהר להלן, שטענה זו דינה להידחות הן מהטעם
6 שלכל אורך ניהול התביעה נטען כל העת שאין להעברת הזכויות על שם
7 רבקה כל תוקף ויש לבטל העברה זו והן מהטעם שבנסיבות דנא שני
8 הסעדים שלובים זה בזה ומתקיימים כל התנאים לקבוע שרישום הזכויות
9 בטל וכי הדירה הינה חלק מעיזבון המנוחה.

10
11 4.5.4 בנסיבות דנא, ניהול התביעה, מתחילתה ועד סופה וכל העדויות שהובאו
12 נסובו סביב השאלה האם רישום הזכויות שנעשה על ידי רבקה לאחר פטירת
13 המנוחה היה כדין או שנעשה שלא כדין ויש לבטלו. ראה למשל הודעת
14 הבהרה של יאיר וקובי וכן החלטת ביהמ"ש מיום 10.9.17 על גבי אותה
15 הודעה:

16
17 **"משעה שנושא העברת הזכויות בדירת המנוחה**
18 **למבקשת והסכם המכר צוין באופן ברור בכתב**
19 **התביעה, לא מדובר בהרחבת חזית אסורה"...**

20
21 4.5.5 ראה גם סיכומי יאיר וקובי לפני הגשת סיכומיה של רבקה, בה עתרו יאיר
22 וקובי בסעיף 122 לסיכומיהם:

23
24 **"כפי שהוכח העברת הדירה בתל אביב ע"ש רבקה,**
25 **שנעשה 9 חודשים לאחר פטירת המנוחה, נעשתה**
26 **במרמה, בניגוד לדין, וללא תמורה. משכך, יש לבטל את**
27 **העברת הזכויות, ולהורות כי הדירה ברח' תל אביב**
28 **תירשם על שם התובע והנתבעות בהתאם לסעיף 3**
29 **לצוואה..."**

30
31 4.5.6 בתי המשפט אינם מוסמכים לתת סעד שלא התבקש בכתב התביעה,
32 כשלכלל זה יש חריגים אשר יש להחילם במקרים המתאימים וכזה הוא
33 המקרה דנא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-11-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

4.5.7 בע"א 8570/09 סמירה חגולי נ' עיריית ראשון לציון נקבע:

"אמנם, ככלל אין לפסוק סעד העולה על זה שאותו ביקש התובע בכתב התביעה. עם זאת, במקרים מסוימים ניתן לחרוג מן הכלל האמור. בהקשר זה, הצביעה ההלכה הפסוקה על שלושה תנאים מצטברים, אשר בהתקיימם עשוי בית המשפט לפסוק סעד הגם שלא נתבקש באופן מפורש".

4.5.8 שלושת התנאים מצטברים הינם:

4.5.8.1 הצדק או הצורך ללבן את השאלות המהותיות שבמחלוקת מחייבים את מתן הסעד אף שלא התבקש.

4.5.8.2 הסעד נובע ישירות מן הסעד שהתבקש (רע"א 196/88 טמשבסקי נ' אופנהיימר ואח').

4.5.8.3 התבררו כל העובדות הדרושות להענקת הסעד, ובפני ביהמ"ש מונחות כל הראיות המאפשרות לו לתת הכרעה לגביו, עד כי אין צורך בקיומה של התדיינות נוספת (ע"א 253/84 ספיר ואח' נ' ספיר, ע"א 8854/06 קורפו נ' סורוצקין).

4.5.9 בנסיבות דנא, הקביעה שהדירה מהווה חלק מהעזיבון קשורה קשר הדוק לקביעה שהעברת הזכויות נעשתה שלא כדין ויש לבטלה, כשכל העדויות שהובאו בתיק היו על מנת להכריע בשאלת תוקפה של העברת הזכויות והקביעה שהדירה הינה חלק מהעזיבון.

4.5.10 בתיק זה מתקיימים כל התנאים הנדרשים על פי הפסיקה על מנת להעניק את שני הסעדים והם: הקביעה שהעברה אינה תקפה ורישום הזכויות בטל והקביעה שהדירה הינה חלק מעזיבון המנוחה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

- 1 בתיק זה התבררו כדבעי כל העבודות הנדרשות על מנת לקבוע שאין כל תוקף
2 להעברת הזכויות שנעשתה שלא כדין. הסעד של הצהרה על ביטול העברה
3 קשור קשר הדוק לסעד שהתבקש והוא שהדירה הינה חלק מהעיזבון,
4 כשבנסיבות דנא, הצדק מחייב את מתן שני הסעדים.
5
6 4.5.12 הוכח שהמנוחה לא התכוונה לתת את הדירה במתנה לרבקה וכי המנוחה
7 הייתה אמורה לקבל תמורה כספית בעד העברת זכויותיה, כמפורט בהסכם
8 המכר הראשון, התוספת להסכם המכר מיום 8.10.09 ומסמך ההתחייבות
9 מיום 16.10.10, ברם כל תמורה לא שולמה ועל כן לא התקיים המכר.
10
11 4.5.13 אין חולק שעד מועד פטירת המנוחה לא העבירו רבקה ובעלה כל תשלום
12 עבור רכישת הזכויות בדירה והזכויות בדירה נשארו רשומות על שם
13 המנוחה.
14
15 4.5.14 בחקירתם הודו רבקה ובעלה שלא שילמו כל תמורה עבור רכישת הזכויות
16 בדירה. ראה עדותה של רבקה, עמ' 44 שורות 7-15 ובעלה מוטי, עמ' 57
17 לחקירתו, שורות 4-5.
18
19 4.5.15 מעיון בתיק הטאבו עולה שרישום הזכויות על שם רבקה נרשם כהעברה
20 ללא תמורה, כששטר המכר על פיו הועברו הזכויות בדירה **נחתם על ידי**
21 **עו"ד א' ד' מכוח ייפוי הכוח הבלתי חוזר שהופקד בידי, בנאמנות, ביום**
22 **8.10.2009 במסגרת סע' 6 להסכם המכר הראשון, שהיה הסכם למכירת**
23 **זכויות כנגד קבלת תמורה.**
24
25 4.5.16 בסעיף 6 להסכם המכר מיום 8.10.09 נקבע כי עורך הדין רשאי לחתום על
26 שטרי המכר מכוח ייפוי הכוח הבלתי חוזר **רק לאחר שתשולם למוכר מלוא**
27 **התמורה בגין הדירה**, תנאי אשר אין חולק שלא קוים וזו לשון סעיף 6
28 להסכם:
29
30 "במעמד חתימת חוזה זה יחתום המוכר על ייפוי כוח
31 בלתי חוזר המייפה את כוחו של עוה"ד א' ד' ו/או א' ת'
32 פ' (להלן – "עוה"ד") להעביר את הזכויות "בדירה" על
33 שם הקונה בפנקסי המקרקעין ולחתום על שטרי המכר

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 ועל כל המסמכים אשר יידרשו לצורך כך. וכן להופיע
2 ולעשות בשמו של המוכר כל פעולה בפני רשות, אשר
3 ביצועה נדרש לצורך ביצוע הוראות הסכם זה. עוה"ד
4 יהיה רשאי לחתום על שטרי המכר להעברת הזכויות
5 "בדירה" בפנקסי המקרקעין על שם הקונה אך ורק
6 לאחר שמלוא המחיר בגין "הדירה" שולם למוכר, או
7 הופקד לטובתו בהתאם לאמור בסעיף 7.2 להלן".
8 הדגשה שלי א.ז.ר.).
9

10 4.5.17 למרות טענת רבקה שהמדובר בהעברה ללא תמורה השתמש עורך דינה של
11 רבקה בייפוי כוח שנחתם במסגרת מכירת הדירה כנגד קבלת תמורה, למרות
12 שלא שולמה כל תמורה גם לפי הודאת רבקה עצמה.
13

14 4.5.18 למותר לציין שעסקינן בהפרה קשה של תנאי הסכם המכר, כשהותר לעוה"ד
15 להשתמש בייפוי הכוח הבלתי חוזר רק לאחר תשלום מלוא התמורה. די
16 במעשה זה כדי לקבוע שלהעברת זכויות זו אין כל תוקף ודינה להתבטל.
17

18 4.5.19 משהתבררו כדבעי כל העובדות הדרושות ראוי וצודק לקבוע שהעברה זו
19 דינה להתבטל וכי הדירה מהווה חלק מעיזבון המנוחה.
20

21 המיטלטלין .5

22
23 טענות הצדדים 5.1

24
25 5.1.1 יאיר טענתו שהנכדות נטלו שלא כדין את המיטלטלין שהיו בדירת המנוחה.
26

27 5.1.2 הנכדות טוענות מנגד, שהמנוחה כלל לא החזיקה בחלק נכבד מהפריטים
28 שצוינו בכתב התביעה ומכחישות את הטענה שנטלו את המיטלטלין שהיו
29 בדירתה.
30
31
32
33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 11-15-20384 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 15-05-50328 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

דיון 5.2

5.2.1 יאיר לא הציג כל אסמכתא לעניין המיטלטלין שהיו בדירת המנוחה בעת פטירתה. לעניין זה ראו עדות יאיר בעמ' 98 ש' 18-28, עמ' 99 ש' 1-5 :

ש"ש. אתה טוען לכל מיני פריטים שרכשת?

ת. רכשתי לאימי את רוב הדברים.

ש. אין לך ולו קבלה אחת או אסמכתא אחת

שאתה יכול להציג?

ת. אף אחד לא חשב לשמור קבלות ואף אחד לא

חשב שנגיע לרגע הזה פה.

...

ש. אני מדבר על ציוד שהשכרת וצריך להחזיר את

הציוד, גם עליו לא תוכל להציג אסמכתא?

ת. כתוב שהשכרנו את הציוד הזה, למרבה

מהקטע הנבזי, הם לקחו את הציוד הזה ולא

החזירו לנו אותו בחזרה.

ש. למה לא הצגת אסמכתא על החיוב שאתה

מדבר עליו?

ת. אף אחד לא חשב שנגיע לרגע הזה שנצטרך

קבלות ואסמכתאות על הדברים האלה כי

חשבנו שהכל יהיה פייר והוגן".

5.2.2 כמו כן, ראו עדותו של קובי בעניין זה בעמ' 152 לפרוט' ש' 24 : "לא יכול להציג זה היה לפני הרבה שנים".

5.2.3 רבקה טענה בחקירתה כי כאשר היא נכנסה לדירה, נותרו בה רק ריהוט ישן ובלהב, פריטים קרועים, שבורים ולא שמישים, שקיות ניילון ובגדים ישנים. לעניין זה ראו עדותה בעמ' 50 ש' 18-25. כמו כן ראו עדותה עמ' 51 ש' 20 עד 28, עמ' 52 ש' 1-2, שם אמרה את הדברים הבאים :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

1 "...כשאני נכנסתי לדירה כמה חודשים טובים אחרי שיאיר
2 וקובי היו בדירה ולקחו ממנה בוודאות דברים. אני ראיתי
3 שהחדר היה חצי מרוקן, אני לא יודעת בדיוק מה נלקח אבל
4 ראיתי שהחדר היה חצי מרוקן, ארונות נפתחו במטבח
5 ובחדרים ובוודאות שנלקחו דברים.
6 ש. מי לדידך לקח את הדברים?
7 ת. רק ליאיר ולקובי היה את המפתח לדירה.
8 ש. את מניחה כי להם היה את המפתח ואת לא יכולה
9 להגיד לי איזה דברים נלקחו?
10 ת. לא.
11 ש. תגידי לי מהפריטים מהדירה שנשארו לטענתך
12 הכל זרקת ולא נשאר כלום?
13 ת. לא היה מה להשאיר. הפריטים היו קרועים,
14 שבורים, לא שמישים. הרבה שקיות ניילון והרבה
15 עיתונים, הרבה בגדים ישנים".

16
17 5.2.4 יאיר אישר בחקירתו, כי הטענה שהנכדות נטלו את המיטלטלין מדירת
18 המנוחה מבוססת כולה על הסקת מסקנות, ולא על ראיות. לעניין זה ראו
19 עדותו בעמ' 98 ש' 14-17 :

20
21 "ש. איך אתה יודע שהם נטלו את המיטלטלין מהדירה,
22 ראית אותן לוקחות את זה?
23 ת. המיטלטלין לא היו בדירה.
24 ש. אתה מסיק את זה?
25 ת. כן".

26
27 5.2.5 הטענה בדבר נטילת המיטלטלין דינה להידחות.

28
29 סיכום .6

30
31 6.1 התביעה שהגישו התובעות בתמ"ש 50328-05-15 מתקבלת כנגד הנתבעים 1 ו- 2
32 כמפורט בפסק הדין.
33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 20384-11-15 יאיר נ' חוה ואח'
תמ"ש 50328-05-15 חוה ואח' נ' יאיר ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר זייטניצקי רקובר

- 1 התביעה שהגיש יאיר כנגד הנכדות בתמ"ש 20384-11-15 מתקבלת. 6.2
2
3 בנסיבות דנא אני מחייבת את הנכדות לשלם ליאיר הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד 6.3
4 בסך של 25,000 ₪.
5
6 העתק מפסק הדין ישלח לצדדים והתיקים ייסגרו. 6.4
7
8 ניתן לפרסם את פסק הדין, תוך השמטת הפרטים המזוהים. 6.5
9
10
11
12

13 ניתן היום, י' שבט תש"פ, 05 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.
14
15

16 אסתר זייטניצקי רקובר, שופטת
17